

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-493-1-61>

CHALLENGES OF QUALIFYING CYBERATTACKS IN INTERNATIONAL LAW

ПРОБЛЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЇ КІБЕРАТАК У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

Paseshnyk O. R.

*Postgraduate student at the Department
of International, Civil
and Commercial Law
State University of Trade and
Economics
Kyiv, Ukraine*

Пасешник О. Р.

*аспірант кафедри міжнародного,
цивільного та комерційного права
Державний торговельно-економічний
університет
м. Київ, Україна*

У сучасну епоху цифрових технологій кібератаки стали одними з найсерйозніших загроз для національної безпеки, економіки та стабільності міжнародних відносин. З поширенням інформаційних систем та зростаючою залежністю суспільства від цифрових технологій, питання кваліфікації кібератак у міжнародному праві набуває все більшої актуальності. Правильне визначення та класифікація кібератак є критично важливими для застосування відповідних юридичних норм, забезпечення ефективної реакції на загрози та запобігання їх повторенню.

Ключовою проблемою у кваліфікації кібератак є відсутність чіткого та загальновизнаного визначення цього поняття в міжнародному праві. Різні держави та міжнародні організації по-різному трактують термін «кібератака», що призводить до неоднозначності у застосуванні правових норм. Це ускладнює встановлення того, які дії вважаються незаконними, а які можуть бути виправданими за певних обставин.

Маскун та ін. у своїй спільній роботі «Cyber-Attack: Its Definition, Regulation, and ASEAN Cooperation to Handle with It» пропонують наступне визначення кібератаки: «Кібератака – це будь-яка форма дії, вираження або думки, здійснена навмисно або ненавмисно будь-якою стороною, з будь-яким мотивом та метою, в будь-якому місці, спрямована на електронні системи або вміст (інформацію), а також на обладнання, що залежить від технологій та мереж у будь-якому масштабі, спрямована на важливі або неважливі об'єкти у військовій та невійськовій сферах, що загрожує суверенітету держави, територіальній цілісності та безпеці нації.» [1, с. 134].

Визначення кібератаки, запропоноване Маскуном та його колегами, відображає прагнення охопити всі можливі аспекти цього складного феномену. Воно підкреслює, що кібератаки можуть здійснюватися будь-якими суб'єктами, з будь-яким мотивом та метою, і спрямовуватися на різні об'єкти у цифровому просторі. Проте таке визначення є досить широким, що може стати перешкодою для практичного застосування в міжнародному праві, оскільки важко чітко встановити критерії для кваліфікації дій як кібератак.

При цьому в провідних міжнародних угодах не зазначено чіткого визначення кібератак, у них лише йдеться про дії які можна трактувати як кібератаки. Це призводить до того, що держави можуть по-різному інтерпретувати поняття кібератаки, що ускладнює застосування міжнародно-правових норм та механізмів притягнення до відповідальності. Без чіткого правового визначення важко встановити, які саме дії вважаються незаконними, а які можуть бути виправданими за певних обставин. Такі розбіжності ускладнюють міжнародну співпрацю, що може призвести до колізії права.

Проблема встановлення відповідальної сторони кібератак є ще одним критично важливим аспектом у кваліфікації кібератак у міжнародному праві. Встановлення того, хто саме відповідальний за атаку, є надзвичайно складним завданням через технічні можливості приховування або підробки ідентичності в кіберпросторі. Ця невизначеність перешкоджає застосуванню міжнародно-правових норм, оскільки без чіткого визначення відповідальної сторони важко притягнути винних до відповідальності, застосувати санкції або законно відповісти на атаку. Така проблема також ускладнює міжнародне співробітництво, оскільки держави можуть не довіряти одна одній або мати різні погляди на те, хто є справжнім винуватцем.

Більше того, участь недержавних акторів у здійсненні кібератак ще більше ускладнює ситуацію. Хакерські групи, терористичні організації та навіть окремі особи можуть проводити масштабні та руйнівні кібератаки, які мають серйозні наслідки для держав та міжнародної безпеки. Міжнародне право переважно орієнтоване на регулювання відносин між державами, що ускладнює кваліфікацію дій недержавних суб'єктів та притягнення їх до відповідальності на міжнародному рівні.

Зрештою, слід зазначити те, що визначні праці у сфері кіберправа несуть лише рекомендаційний характер і не мають за собою юридичної сили. Однією з найвизначніших робіт у цій сфері виступає Талліннський посібник, який вніс значний внесок у розуміння кіберпроблем, але при цьому ця праця не несе ніякої юридичної сили [2].

Отже, проблематика кваліфікації кібератак у міжнародному праві є багатогранною та вимагає комплексного підходу. Відсутність чіткого

визначення, складність встановлення відповідальної сторони та участь недержавних акторів створюють серйозні виклики для міжнародної спільноти. Необхідно розробити узгоджені міжнародно-правові норми та механізми співробітництва, які б забезпечили ефективну боротьбу з кібератаками та зміцнили безпеку у реаліях сьогодення.

Література:

1. Maskun M., Irwansyah, Yunus A., Safira A., Lubis S.N. Cyber-Attack: Its Definition, Regulation, and ASEAN Cooperation to Handle with it. *Jambe Law Journal*. 2021. Vol. 4, No. 2. Pp. 131–150. URL: <https://mail.jlj.unja.ac.id/index.php/home/article/view/80> (дата звернення: 27.09.2024).
2. NATO Cooperative Cyber Defence Centre of Excellence. Tallinn-Manual. URL: <https://ccdcoe.org/research/tallinn-manual/> (дата звернення: 28.09.2024).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-493-1-62>

PROSECUTING CONFLICT-RELATED SEXUAL VIOLENCE: INTERNATIONAL LEGAL FRAMEWORK AND ACCOUNTABILITY MECHANISMS

Petroniuk K. R.

*Master of International Law, Postgraduate Student
at the Department of International Law, Institute
of International Relations,
Taras Shevchenko National University of Kyiv,
State Expert of the Human Rights Expert Group
of the Directorate for Strategic Planning and European Integration
of the Ministry of Justice of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

Conflict-Related Sexual Violence is recognized by international law as a serious violation of human rights, international humanitarian law and international criminal law. Throughout human history, rape and sexual violence during armed conflicts has been used as one of the varieties of weapons, as a tool for terror, humiliation of the population and even genocide [1, 2].

History indicates that sexual violence is committed to dominate not only an individual, but also an entire community, to weaken resistance and deeply